

Otázka: Základní ekonomické systémy

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): tereres

Každá společnost musí mít pro své běžné fungování nějaký řád , kterým reguluje vnitřní a vnější vztahy dané společnosti = **ekonomický systém = organizace ekonomiky a lidí ve výrobním i společenském systému dané země**

Ekonomický systém, který je v daném státě zaveden, je výsledkem odpovědi na 3 základní ekonomické otázky:

- **co a kolik???** (se má ve společnosti vyrábět, jaké služby apod. = každá společnost má omezené a neobnovitelné zdroje - př.str. 14 Computermedia)
- **jak???** (jakým způsobem vyrábět, jakou technologií, které zdroje čerpat a které dovážet, jak je kombinovat dle potřeb atd.)
- **pro koho??? = kdo bude spotřebitelem?** (jak rozdělit vyrobené statky mezi lidi ke spotřebě, pro které trhy jsou výrobky určeny, atd...)

4 ekonomické systémy = 4 různé organizace ekonomiky

1) zvykový systém:

- **historicky nejstarší ekonomické uspořádání založené na kmenových vztazích a dělbě práce uvnitř malé uzavřené skupiny (zvyky, tradice)**
- co a kolik rozhodoval náčelník a rada starších na základě zkušeností přenášených generacemi - měli omezený počet pracujících, omezené přírodní zdroje i „mechanizaci“ = vyprodukovali právě tolik, aby přežili
- tento zvykový systém není jen otázkou dávnověku, ale i dnes se s ním setkáváme u primitivních kmenů např. v centrální Africe, Jižní Americe nebo Austrálii
- dodržování zvyků a tradic existuje v určitých momentech v každé společnosti, kdy mohou ekonomický a společenský život silně ovlivňovat - příklad str. 14 Computermedia - kapři

2) příkazový systém:

- založený na moci relativně úzké skupiny lidí ve společnosti (politická strana, ozbrojená skupina) , která subjektivně rozhoduje o tom, co, jak a pro koho se bude vyrábět
- **stát prostřednictvím státních institucí rozhoduje totálně o všech hospodářských otázkách a prostřednictvím příkazů řídí ekonomický život dané společnosti**
- ve 20. století byl tento systém spjatý s **výsadní funkcí plánu** = je tedy označován jako **CPE = centrálně plánovaná ekonomika**
- základem je obvykle tzv. **společné vlastnictví výrobních prostředků** = tzn. **určitá forma zestátnění majetku**

3) tržní systém:

- hlavním prostředkem řízení ekonomiky dané země a regulátorem chování ekonomických

subjektů je tzv. **tržní mechanismus** → řídí vývoj ekonomiky automaticky prostřednictvím nabídky a poptávky po určitém zboží, vývojem cen atd...

- tržní mechanismus působí dobře pouze v podmínkách dokonalé konkurence (tzn. v takovém trhu, kde žádný výrobce ani spotřebitel není tak silný, aby sám ovlivnil tržní cenu) = ve skutečnosti tomu tak není - působí zde nedokonalá konkurence jako např. monopolní postavení firem nebo do tržního prostředí zasahuje stát → výsledkem je pak smíšený systém

4) smíšený systém:

- charakteristický systém pro současné vyspělé státy
- **hospodářský systém, kde má významné postavení tržní mechanismus a řídicí funkci má stát při přetrvávání národních zvyků**
- stát např. vytváří ekonomickou legislativu, která ovlivňuje ekonomické prostředí, zmírňuje negativní účinky tržního mechanismu pomocí přerozdělovací funkce atd...

Otázky k procvičení:

- Čím se zabývá ekonomie?
- Kdy ekonomie vznikla?
- Jaká je ekonomie věda?
- Jak se ekonomie dělí?
- Jakými ekonomickými subjekty se ekonomie zabývá?
- Jaké jsou tři základní ekonomické otázky?
- Jaké ekonomické systémy znáte?
- Jaký je rozdíl mezi ekonomii a ekonomikou?

- *Na jakém ekonomickém systému je založena ekonomika ČR?*